

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 10

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comm. in Curtium. l. 5. c. 9. n. 7. 10. 12. 16. 17. & c. 10. n. 2. 4. 9.

furde DEVM intelligunt, illiusque iussis in omnibus obsequi. Sicut igitur non inutilis tantum miles esset, sed & factus, & vero magis exemplo perniciosus, qui cum maxime in hostem esset pugnandum, in sua viscera ferrum mergeret: ita pro transfuga est quilibet homo, qui quamcumque stationem in qua DEVS cum collocauerit, iniussu summi illius Imperatoris deserit. Et certe omnia exempla qui sibi manus intulerunt, quot quidem eorum in meam notitiam peruenerunt, exacte considerans, deprehendere visus sum profecta ex quadam animi mollitie, cum officii sui contemptu, quod ab vaico illo bono magistro nondum didicerant, aut si didicissent, flagitiose neglexerant. Etiam quæ speciosissima videntur, eadem scabie penitus infecta coniciere est. Excedere enim aiunt se è vita, vt suo potius arbitrio, quam alieno moriantur, ne contumeliis & doloribus ad iussu alicuius tyranni corpus atque membra præbeant: vt denique ostendant nihil in se licere quantumuis potenti domino, si ipsi noluerint. At totum hoc, quid aliud est, nisi quaedam animi teneritas, qui infirmitatis suæ conscientia, quicquid molestum sentit, fugit potius, quam constanter aut perferat aut profigat? falsa persuasione cæcatus, hac ratione finem malorum queri. Sed ô miseris, qui sero deprehendunt, infinitis partibus maiora pluraque supplicia in immortalis ista morte, vbi nihil præter pœnam viuunt, esse perferenda, quorum effugium alia vltior mors non reperiat. Adde Berneggerum in Tacit. Quæst. XXX.

5, 9, 7. ITAQUE) Acidalius aptius credit *Vtique*. Ego illud malum, optime coherens præcedentibus. *Virtus nihil inexpectam omisit, itaque vltimum omnium mors est*, non ergo præcipienda, aut priori loco tentanda quam ea, quæ ordine præcedunt. quæ si omnia exhausta sint, tum demum tempus est non pigre eo ire.

5, 9, 10. CIRCVMSPECTISSENT) Haud magnopere dissimilem scenam exhibet nobis Elmacinus Saracen. hist. 2, 5. Eodem anno occisus fuit Muhiadis Bika, cum enim Musa s. Nuga, & Bacialus consentirent de eo, occidendo, suadet Musa Bacialo, vt Muhiadim adiret, & simularet se ei subicere, interim autem neci eius studeret. Abiit itaque Bacialus ad Muhiadim: sed hic enim in vincula coniecit, vnde tumultum excitantes Principes circumdederunt arcem, petentes à Muhiadi vt Bacialium dimitteret &c.

5, 9, 12. SVORVM TAMEN) Hoc tamen omittunt quidam Imprefsi, & mox alieno loco inferciunt: *Instare tamen Alexandrum &c.*

A REGE. EA RE) Haud dubito quin verissime emendauerit Acidalius: *alienentur. Egred paruit &c.* Sic etiam sub fin. huius cap. egre à Dario impetravit &c.

5, 9, 16. SIMPLIQUE QVÆ) Quis hoc ferat? Scripsit Curtius: *simul quæ.*

5, 9, 17. NON ANTE) Malim, nec ante. Vide Indicem, *infiniuus.*

5, 10, 2. ILLIS GENTIBVS) Tetigimus supra ad 3, 6, 17.

5, 10, 4. VIRES IMPERII) Totius Asiae, Persidis, Babylonia, Mediae, & quicquid Dario paruisset recuperaturi, si Bactrianam regionem occupassent, sibi que parere coëgissent. Vel: Inde vires bello accisas instauraturi. Raderus. Forte legend. *vices imp. repetituri*, hoc est, vicissim repetituri imperium orbis terrarum, quod iam Alexander occupauerat. hoc enim eorum consilium fuisse, supra quoque 5, 9, 2. ostendit, cogitabant enim idem, quod sic expressit Lucan. 2, 13.

- fors incerta vagatur Fertque refertque vices

Dubito etiam annon pro regionis potiri leg. regis potiri. h. e. regem in potestatem redigere.

5, 10, 9. RVINÆ RERVM) Similitudine eadem aliter vitur: Barclaius lib. 1. *Iussus est nihil mouere Gelanurus; sed tamquam à conuulsa domus exci-*

siō

lib. 5. cap. 10. n. 12. 15. & c. 11. n. 1. 2. 3. 4. 5. Comment. in Curtium.

dio cernices subtrahere. quem locum longe diuersum in sensum detorquet interpretatio Germanica.

DONIS) Imo vero *bonis.*

5, 10, 12. *OFFICII*) Simile de Cæsaris nec Sueton. cap. 82. *Assidentem conspirati specie officij circumsteterunt.*

5, 10, 15. *QVALEM ET VIRVM*) Cicero apud Dionem 45, 5, 10. *tanto it (Antonius) maiore odio dignus est, quod vos homines tanta bonitate iniuriis, ledere non desinit.*

5, 11, 1. *PATRON*) Fallit Virum doctum memoria, cum negat apud alios scriptores huius mentionem esse, quapropter opus est eum etiam in adlignanda eius rei causa falli. Meminit enim Arrianus 3, 3, 15. quamquam *Patronem* pro *Patrone* vocet; Phocensem patria fuisse, ex eodem auctore discimus.

IN SARCINIS) Tanquam omnibus ad iter potius fugamque, quam ad prælium paratis. Nec enim fere expediebantur, hoc est, ex sarcinis atque tegminibus proferebantur, aptabanturque arma, quam vbi prælium speraretur. De quo more Lipsium in *Analect. ad Milit. Roman. dial. 2.* vide. Sic ergo & alia huius auctoris loca capienda. vt supra 3, 8, 25. *iinèri quam prælio aptiores erant, rapimque arma capiebant.* & de Alexandri militibus in transitu Tigris supra 4, 9, 19. *cumulus sarcinarum passim fluitantibus rex monet, vt satis haberent arma retinere; tamquam quæ & ipsa inter ceteras sarcinas erant.* Idque magis etiam intelligitur ex Xenophontis loco lib. 4. *ἀναβασις. vbi similiter de fluminis transitu: In hoc conatu quum aqua mamillas superasset, ac flumen propter ingentia saxa, eaque lubrica, esset asperum; armaque in aqua gestari non possent, quod flumen eos abriperet; ac si quis in capite gestare vellet, nudos incedere aduersus sagittas & tela reliqua oporteret; retrocesserunt.* Atque hinc ex contrario cognoscitur quid sit *iinèri simul & prælio paratum esse*: nempe armis non in sarcinas colligatis, sed aptatis corpori, & ad congressum paratis iter facere.

5, 11, 2. *CYSTOS*) Non vt corpus eius tueretur; sed ne qua elaberetur, quem vel capere, vel mactare cupiebat. Raderus. Eleganter in hunc sensum Barclaius lib. 5. *Itaque exploratorem verius esse, honorarios custodes clam tribuit; qui incautum, nec ratum se timeri, solenter obseruarent.*

5, 11, 3. *REVOCATO*) Sic olim legendum conieceram, & postea expressum vidi in vno Elzeuiriano posteriore: nescio quid sibi velint alii *sermone reuocatus*, at *reuocato sermone* est, cum sæpe dicturus toties se repressisset, vocemque iam prodire volentem quasi reprehendisset.

5, 11, 4. *BUBACEM*) An è Bubacene natum? multi enim peregrini à patria nomen traxerunt. Est autem Bubacene Asiae haud procul ab Indis à Polyperconte subacta, vt infra 8, 5, 2. Curtius docet. Raderus.

IPSE) Pal. 1. *ipfi.* probe.

LOQVI VELLE CVM EO) Acidalius de his quoque verbis dubitat; sed cum sensum habeant, inque omnibus libris reperiantur, & vero si iste mos admittatur, nihil vnquam suspitione vacuum sit futurum; merito ferimus.

5, 11, 5. *HAVD RVDIS*) En & barbari reges Græcæ discabant, quod hodie miraculum, si quis principum, regum, Cæsarium Græcæ vel discat, vel sciat, quam tamen linguam Carolus Magnus omnis Germaniæ & Occidentis imperator optime percalluit, cum Michaelis Rangabæ legatos Græcæ perorantes humanissime audiuit, & Cuspiniano teste, magnis muneribus profecutus est. Mithridates rex Ponticarum & viginti linguarum idiomata percalluerat, quot nempe gentibus imperabat. Romani Cæsares omnes Græcæ norant. *Chosroës Persarum rex, Iustiniano & Romanis per suas clades notus*, inquit Lipsius monit. polit. 1, 8, 19. *& eloquentiam Græcæ*

adama-